

İMİB

İSTANBUL
MADEN İHRACATÇILARI
BİRLİĞİ

**2023 YILI
MADEN
SEKTÖRÜ
GÖRÜNÜMÜ
RAPORU**

İÇİNDEKİLER

MADEN SEKTÖR GÖRÜNÜMÜ	2
Tablo 1: Türkiye İhracatı İle Maden İhracatının Karşılaştırılması (1.000 USD)	2
Grafik 1: 2023 Yılı Maden İhracatı Aylara Göre Dağılımı (1.000 USD)	2
Grafik 2: 2023 Yılı Maden İhracatımızın Mal Gruplarına Göre Payları (%).....	3
Grafik 3: 2023 Yılı Maden İhracatımızda İlk 10 Ülke (%)	4
DOĞAL TAŞ İHRACATIMIZ	5
Grafik 4: 10 Yıllık Doğal Taş İhracatı (Milyon USD)	5
Grafik 5: 2023 Yılı Doğal Taş İhracatının Ürün Gruplarına Göre Dağılımı (%).....	5
Grafik 6: 2023 Yılında Doğal Taş İhracatında İlk 10 Ülke İhracat Payları (%)	6
Tablo 2: 2023 Yılı Doğal Taş İhracatında İlk 10 Ülke	7
ÜRÜN BAZINDA İNCELEME (İLK 10 ÜRÜN).....	8
İŞLENMİŞ MERMER	8
BLOK MERMER-TRAVERTEN	8
BAKIR CEVHERLERİ	9
KROM CEVHERLERİ	9
ÇİNKO CEVHERLERİ.....	10
İŞLENMİŞ TRAVERTEN	10
FELDSPAT	11
FERROKROM	11
DEMİR CEVHERLERİ	12
KURŞUN CEVHERLERİ.....	12

MADEN SEKTÖR GÖRÜNÜMÜ

2023 yılında 255,8 milyar USD olarak gerçekleşen ülkemiz toplam ihracatından %2,6 pay alan madencilik sektörü ihracatı, bir önceki yıla göre %11’lik azalışla 5,75 milyar USD olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 1: Türkiye İhracatı İle Maden İhracatının Karşılaştırılması (1.000 USD)

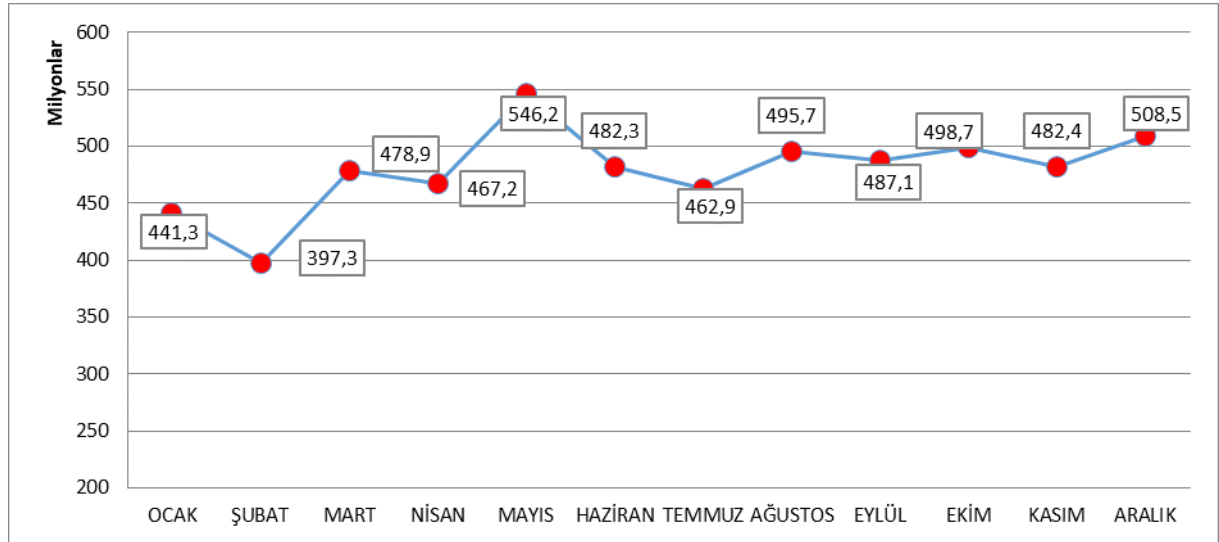
	2019	2020	2021	2022	2023
Toplam İhracat (x1.000 \$)	180.468.488	169.514.167	225.367.676	254.209.535	255.808.922
Maden İhracatı (x1.000 \$)	4.311.584	4.272.391	5.930.165	6.469.002	5.748.304
Maden İhracatının Toplam İhracatta Payı (%)	2,4	2,5	2,6	2,5	2,6

*Antrepo ve Serbest Bölgeler Farkı dahil edilmiş Genel İhracat değeridir.

Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)

2023 yılında maden sektörü ihracatı ay bazında incelendiğinde tablo şu şekilde olmaktadır.

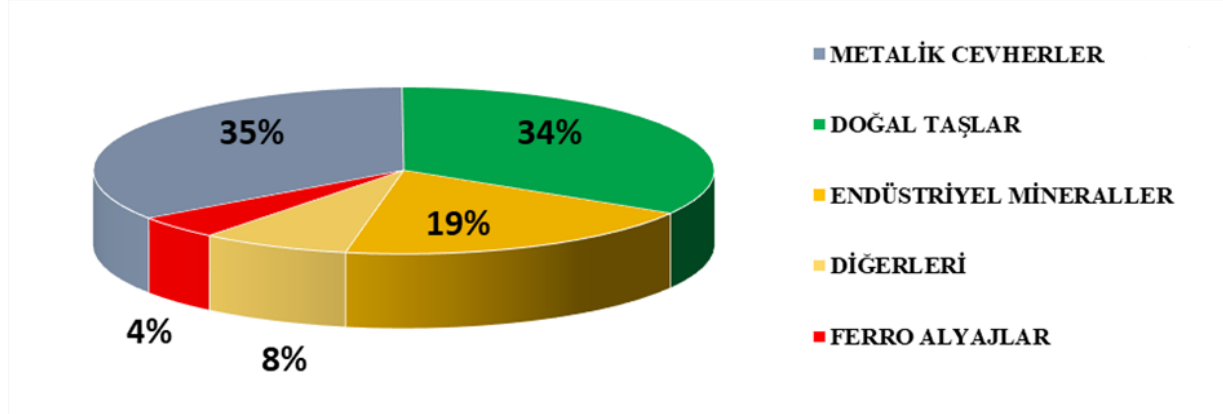
Grafik 1: 2023 Yılı Maden İhracatı Aylara Göre Dağılımı (1.000 USD)

Kaynak: TİM

2023 yılında en fazla ihraç edilen maden ürün grupları arasında metalik cevherler 9,8 milyon ton ve 2 milyar USD ile ilk sırada yer alırken bu ürün grubunu 6,3 milyon ton ve 1,9 milyar USD ile Doğal Taşlar, 11,9 milyon ton ve 1,1 milyar USD ile endüstriyel mineraller, 88,8 bin ton ve 261,1 milyon USD ile ferro alyajlar, 807,7 milyon ton ve 444,9 milyon USD ile mineral yakıtlar dahil diğer ürünlerin ihracatı takip etmektedir.

Grafik 2: 2023 Yılı Maden İhracatımızın Mal Gruplarına Göre Payları (%)

Kaynak: İMMİB

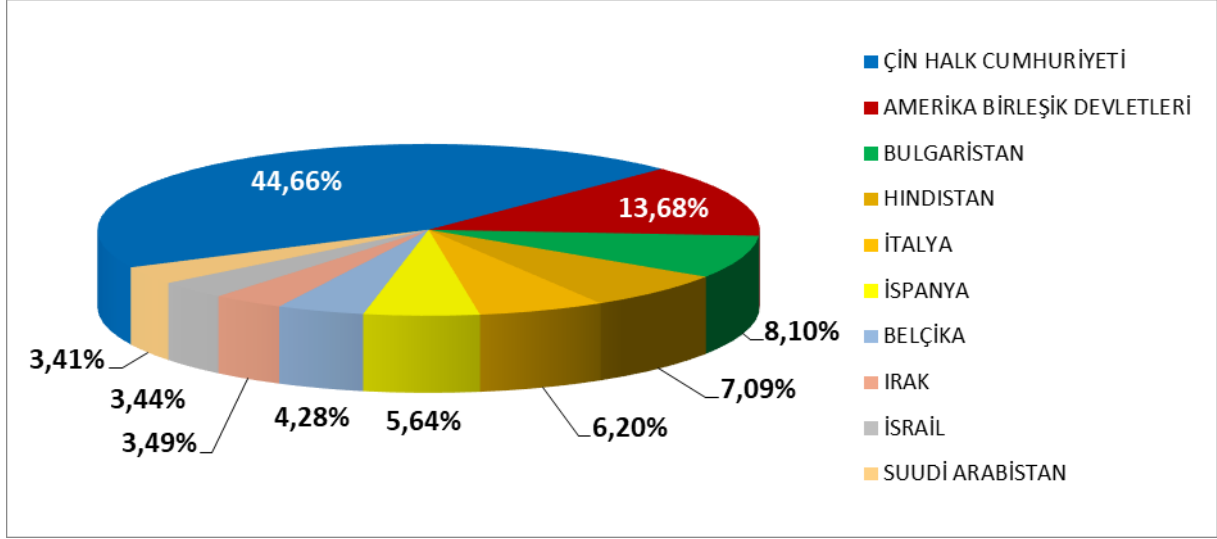
Bu dönemde işlenmiş mermer 1,88 milyon ton ve 897,34 milyon USD ile 2023 yılında toplam maden ihracatımız içinde en fazla ihraç edilen ürün olurken: mermer-traverten ham, kabaca yontulmuş veya blok 3,44 milyon ton ve 665,62 milyon USD ile ikinci bakır cevherleri 399, milyon ton ve 485,54 milyon USD ile üçüncü krom cevherleri 1462,98 milyon ton ve 397,59 milyon USD ile dördüncü çinko cevherleri 854,85 milyon ton ve 350,7 milyon USD ile beşinci sırada yer almıştır.

Çin Halk Cumhuriyeti, Hindistan, Güney Kore, Japonya, Endonezya gibi ülkelerin yer aldığı Diğer Asya ülkeleri 2,12 milyar USD ile 2023 yılında maden ihracatımızın en fazla yapıldığı ülke grupları arasında ilk sırada yer alırken bu ülkelere yönelik ihracatımızda 2022 yılının eş dönemine göre değerinde %9,8 oranında bir artış gözlenmiştir. Avrupa Birliği ülkeleri 1,65 milyar USD ile ikinci (%25 azalış), Yakın, Orta Doğu Asya ülkeleri 597,79 milyon USD ile üçüncü (%6,96 azalış), Kuzey Amerika 522,36 milyon USD ile (%22,52 azalış) dördüncü, Diğer Avrupa ülkeleri 306,24 milyon USD ile (%9 azalış) beşinci sırada yer almıştır.

2023 yılında maden ihracatının gerçekleştirildiği önemli ülkeler arasında, Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) 1,61 milyar USD ile ilk sırada yer alırken, bu ülkeye olan ihracatımızda bir önceki yılın aynı dönemine oranla %14,29 oranında artış kaydedilmiştir.

Çin'i sırasıyla, 492,29 milyon USD ile ABD (%21,8 azalış), 291,58 milyon USD ile Bulgaristan (%24,59 azalış), 255,29 milyon USD ile Hindistan (%16,55 artış), 233,05 milyon USD ile İtalya (%30,68 azalış) ve 203,02 milyon USD ile Belçika (%25,92 azalış) takip etmiştir.

Grafik 3: 2023 Yılı Maden İhracatımızda İlk 10 Ülke (%)

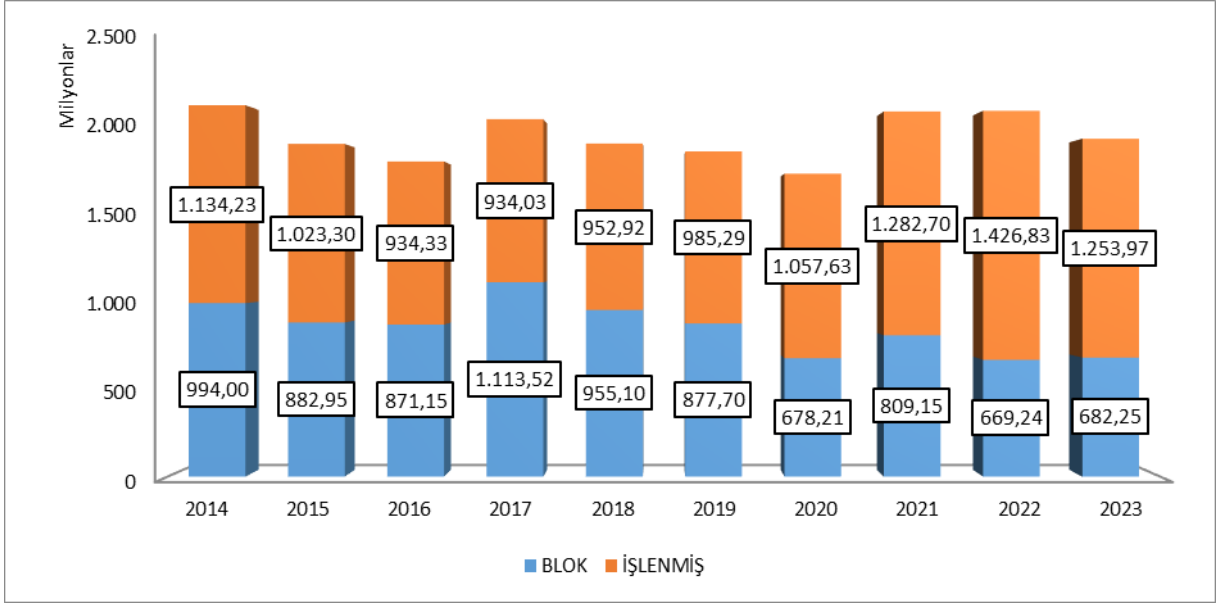

Kaynak: İMMİB

DOĞAL TAŞ İHRACATIMIZ

2023 yılında doğal taş ihracatımız 2022 yılına göre değerinde de %7,6 oranında azalış kaydederek, 6,3 milyon ton karşılığı 1,9 milyar USD olarak gerçekleşmiştir. Aşağıda bulunan grafikte, son 10 yılda gerçekleşen doğal taş ihracatımız gösterilmektedir.

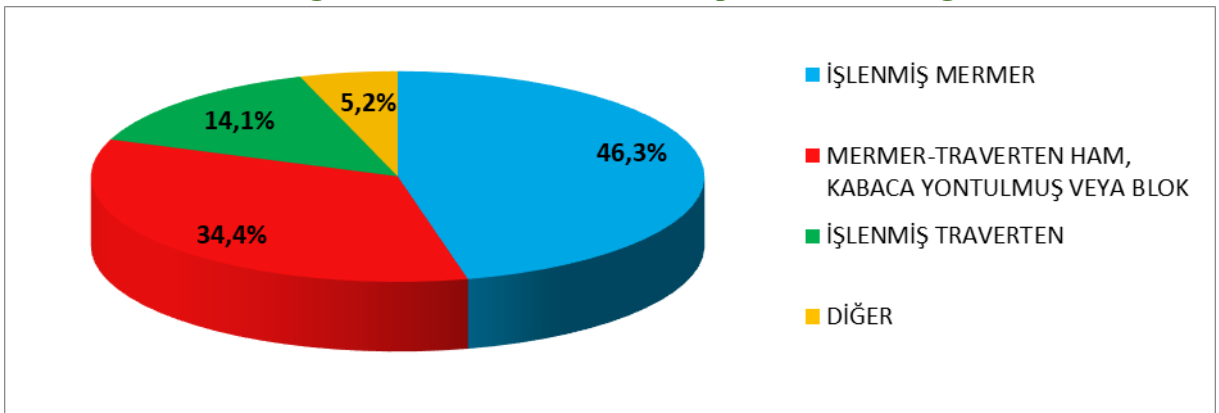
Grafik 4: 10 Yıllık Doğal Taş İhracatı (Milyon USD)

Kaynak: İMMİB

Dünya doğal taş ticareti potansiyelinin büyük bir kısmını oluşturan işlenmiş doğal taş ürünleri 2023 yılında, doğal taş ihracatımızdan yaklaşık %46,3 pay alırken, blok ürünler ise %34,4 pay almıştır.

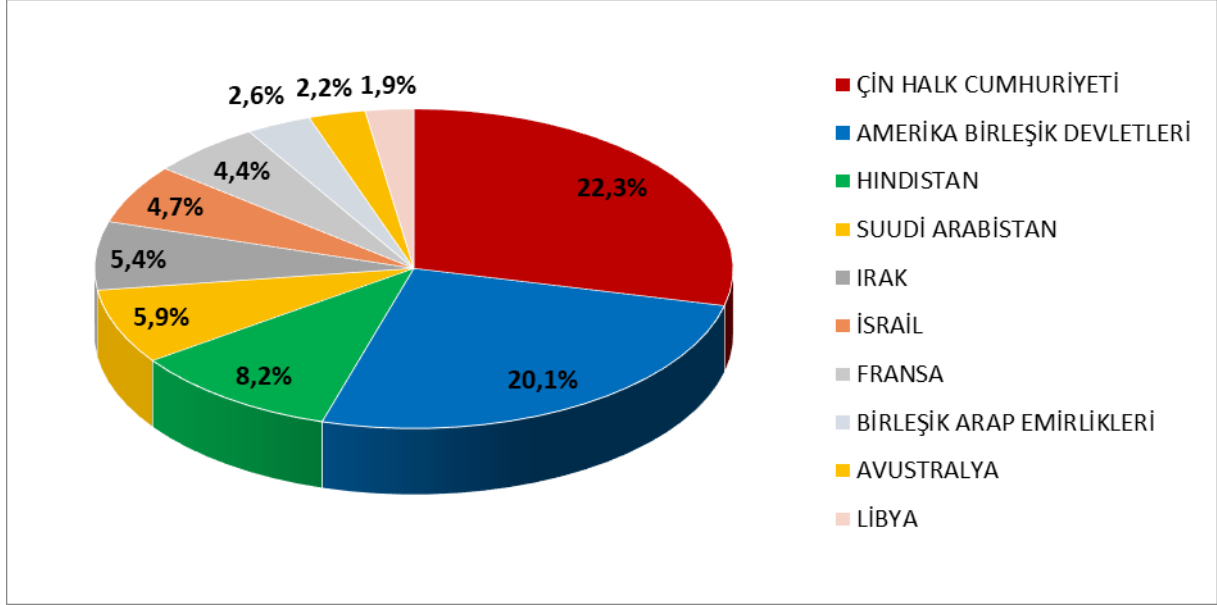
Grafik 5: 2023 Yılı Doğal Taş İhracatının Ürün Gruplarına Göre Dağılımı (%)

Kaynak: İMMİB

Söz konusu dönemde, doğal taş ihracatının yapıldığı ülkelerin başında 432,3 milyon USD ile Çin Halk Cumhuriyeti gelmektedir. Bu ülkeye olan ihracatımızda bir önceki yılın aynı dönemine oranla %3,2 oranında artış kaydedilmiştir. Çin Halk Cumhuriyeti'ni sırasıyla 389 milyon USD ile ABD, 159,3 milyon USD ile Hindistan, 114,2 milyon USD ile Suudi Arabistan ve 104,2 milyon USD ile Irak izlemektedir.

Grafik 6: 2023 Yılında Doğal Taş İhracatında İlk 10 Ülke İhracat Payları (%)

Kaynak: İMMİB

Tablo 2: 2023 Yılı Doğal Taş İhracatında İlk 10 Ülke

ÜLKE	2022		2023		% DEĞİŞİM	
	MİKTAR (KG)	DEĞER (USD)	MİKTAR (KG)	DEĞER (USD)	MİKTAR	DEĞER
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	2.032.841.158	418.811.895	2.046.823.014	432.260.916	0,69	3,21
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	891.537.208	459.459.798	697.646.078	388.913.642	-21,75	-15,35
HINDİSTAN	834.279.155	135.844.614	842.183.382	159.253.020	0,95	17,23
SUUDİ ARABİSTAN	213.155.212	81.092.739	267.616.607	114.116.654	25,55	40,72
IRAK	338.204.516	110.083.375	251.183.518	104.142.697	-25,73	-5,40
İSRAİL	400.625.209	110.270.530	308.827.799	90.470.837	-22,91	-17,96
FRANSA	269.636.193	96.446.689	225.937.049	84.443.894	-16,21	-12,45
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	154.414.907	64.491.896	91.587.995	49.601.100	-40,69	-23,09
AVUSTRALYA	98.270.166	55.878.892	73.194.578	43.240.177	-25,52	-22,62
LİBYA	122.788.720	34.019.018	138.005.214	36.770.698	12,39	8,09
DİĞER	1.820.503.863	529.668.469	1.364.392.953	433.492.409	-0,25	-0,18
GENEL TOPLAM	7.176.256.306	2.096.067.916	6.307.398.187	1.936.706.044	-12,11	-7,60

Kaynak: İMMİB

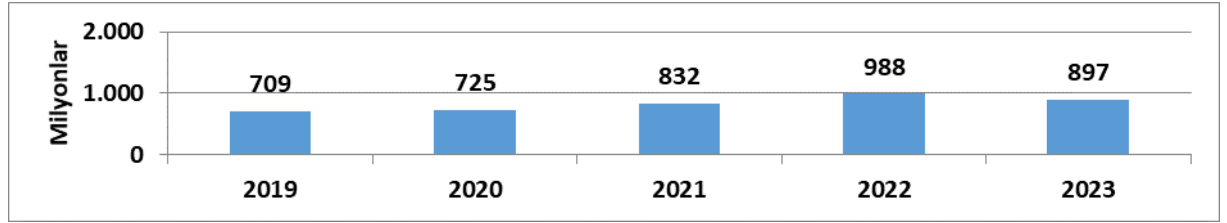
ÜRÜN BAZINDA İNCELEME (İLK 10 ÜRÜN)

İŞLENMİŞ MERMER

2023 yılında işlenmiş mermer ihracatımız bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %17,01 ve değerinde %9,16 oranında azalış göstererek 1,88 milyon ton karşılığı 897,34 milyon USD olarak gerçekleşmiştir.

İşlenmiş Mermer ihracatımızda Amerika Birleşik Devletleri 264,11 milyon USD ile (%12,7 azalış) ilk sırada yer alırken, bu ülkenin ardından 101,82 milyon USD ile (%37,98 artış) Suudi Arabistan, 97,73 milyon USD ile (%5,68 azalış) Irak, bu ülkeleri sırasıyla İsrail, Birleşik Arap Emirlikleri, Libya takip etmektedir.

Grafik 7: Son 5 Yıllık İşlenmiş Mermer İhracatımız

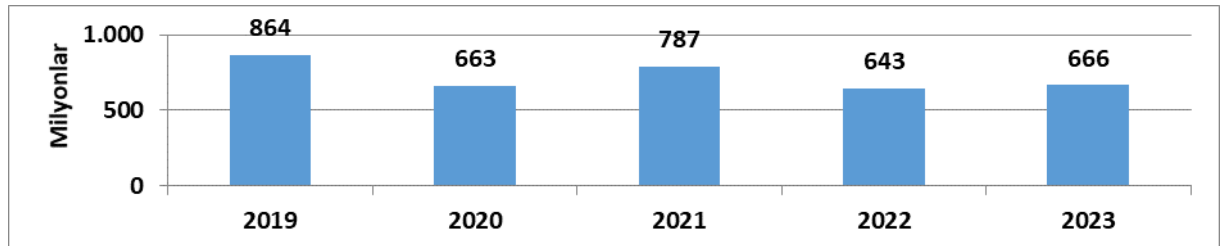
Kaynak: İMMİB

BLOK MERMER-TRAVERTEN

2023 yılında blok mermer-traverten ihracatımız bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %3,51 azalış gösterirken değerinde ise %3,53 oranında artış göstererek 3,44 milyon ton karşılığı 665,62 milyon USD olarak gerçekleşmiştir.

Blok mermer-traverten ihracatımızda Çin Halk Cumhuriyeti 431,44 milyon USD ile (%3,64 artış) ilk sırada yer alırken, bu ülkenin ardından 155,61 milyon USD ile (%17,46 artış) Hindistan, 15,45 milyon USD ile (%21,63 azalış) Mısır, bu ülkeleri sırasıyla İtalya, Tayvan, Cezayir takip etmektedir.

Grafik 8: Son 5 Yıllık Blok Mermer-Traverten İhracatımız

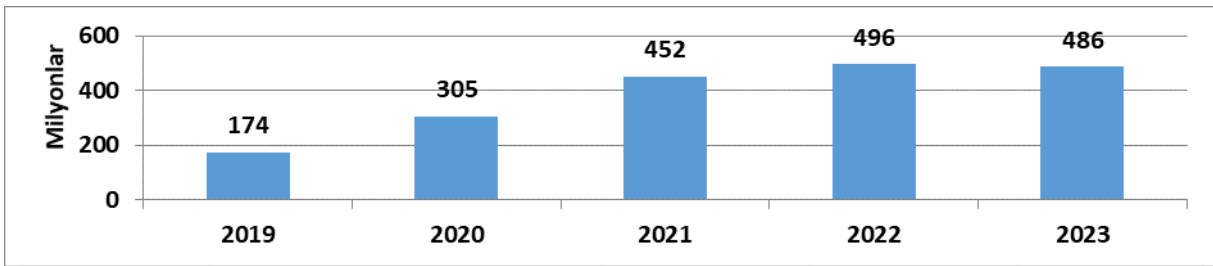
Kaynak: İMMİB

BAKIR CEVHERLERİ

2023 yılında bakır cevherleri ihracatımız bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %3,36 artış gösterirken değerinde ise %2,03 oranında azalış göstererek 399 bin ton karşılığı 485,54 milyon USD olarak gerçekleşmiştir.

Bakır Cevherleri ihracatımızda Çin Halk Cumhuriyeti 227,45 milyon USD ile (%81,28 artış) ilk sırada yer alırken, bu ülkenin ardından 226,81 milyon USD ile (%27,36 azalış) Bulgaristan, 12,27 milyon USD ile (%10,44 azalış) Almanya, bu ülkeleri sırasıyla Kanada, Malezya, İspanya takip etmektedir.

Grafik 9: Son 5 Yıllık Bakır Cevheri İhracatımız (1.000 USD)

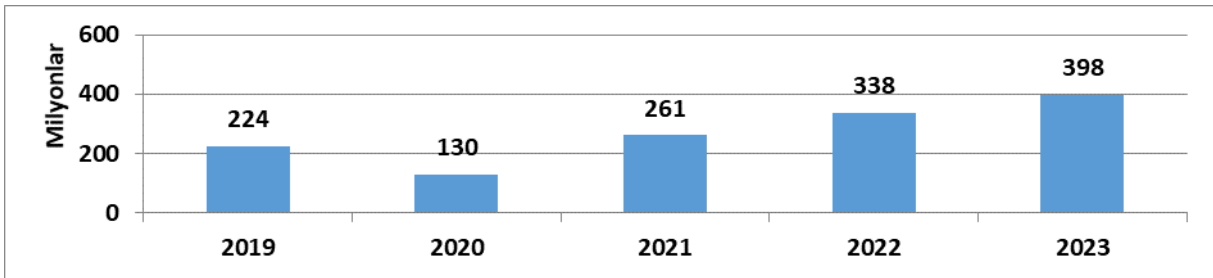
Kaynak: İMMİB

KROM CEVHERLERİ

2023 yılında krom cevherleri ihracatımız bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %7,83 ve değerinde %17,56 oranında artış göstererek 1,46 milyon ton karşılığı 397,59 milyon USD olarak gerçekleşmiştir.

Krom Cevherleri ihracatımızda Çin Halk Cumhuriyeti 302,81 milyon USD ile (%20,58 artış) ilk sırada yer alırken, bu ülkenin ardından 56,18 milyon USD ile (%11,42 azalış) İsveç, 18,08 milyon USD ile (% artış) Endonezya, bu ülkeleri sırasıyla Belçika, Avusturya, Gürcistan takip etmektedir.

Grafik 10: Son 5 Yıllık Krom Cevheri İhracatımız (1.000 USD)

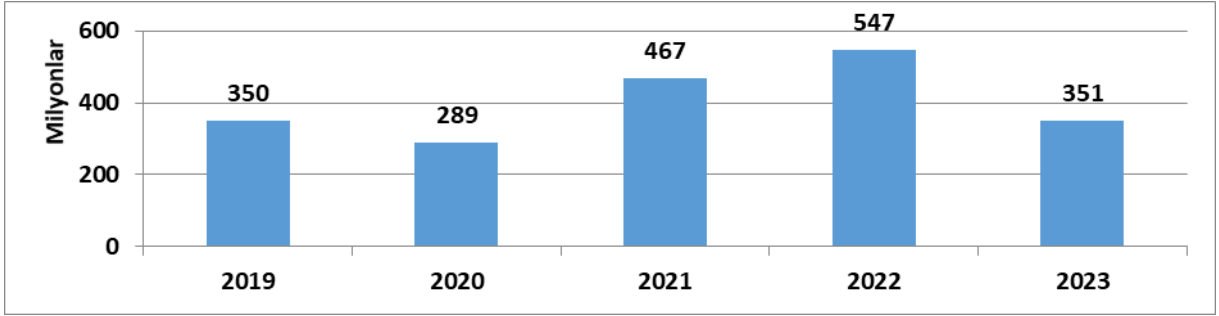
Kaynak: İMMİB

ÇİNKO CEVHERLERİ

2023 yılında çinko cevherleri ihracatımız bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %1,14 ve değerinde %35,92 oranında azalış göstererek 854,85 bin ton karşılığı 350,7 milyon USD olarak gerçekleşmiştir.

Çinko Cevherleri ihracatımızda Belçika 95,51 milyon USD ile (%52,68 azalış) ilk sırada yer alırken, bu ülkenin ardından 58,27 milyon USD ile (%8,7 azalış) İran (İslam Cum.), 41,19 milyon USD ile (%19,89 azalış) İspanya, bu ülkeleri sırasıyla Güney Kore Cumhuriyeti, Çin Halk Cumhuriyeti, Peru takip etmektedir.

Grafik 11: Son 5 Yıllık Çinko Cevherleri İhracatımız (1.000 USD)

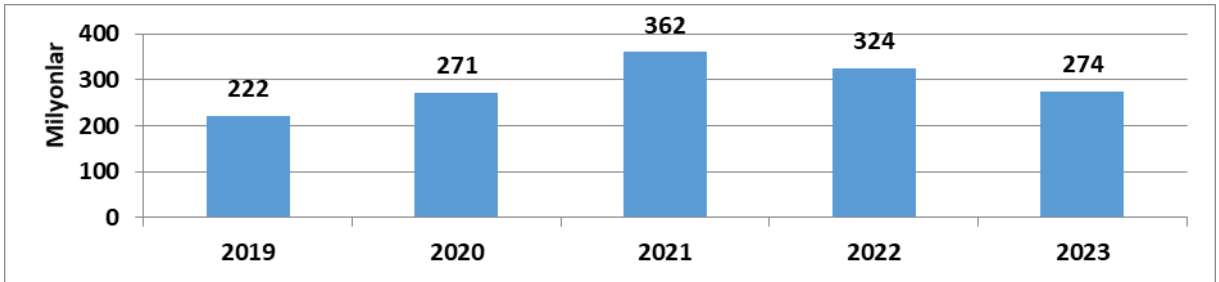
Kaynak: İMMİB

İŞLENMİŞ TRAVERTEN

2023 yılında işlenmiş traverten ihracatımız bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %20,57 ve değerinde %15,54 oranında azalış göstererek 620,16 bin ton karşılığı 273,69 milyon USD olarak gerçekleşmiştir.

İşlenmiş Traverten ihracatımızda Amerika Birleşik Devletleri 96,45 milyon USD ile (%24,75 azalış) ilk sırada yer alırken, bu ülkenin ardından 62,99 milyon USD ile (%9,74 azalış) Fransa, 12,86 milyon USD ile (%32,76 azalış) Avustralya, bu ülkeleri sırasıyla Suudi Arabistan, Almanya, Romanya takip etmektedir.

Grafik 12: Son 5 Yıllık İşlenmiş Traverten İhracatımız (1.000 USD)

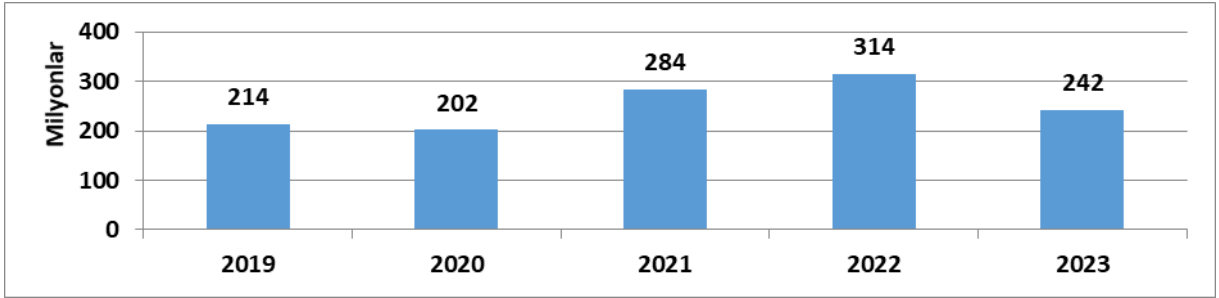
Kaynak: İMMİB

FELDSPAT

2023 yılında feldspat ihracatımız bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %34,11 ve değerinde %22,81 oranında azalış göstererek 4,92 milyon ton karşılığı 242,44 milyon USD olarak gerçekleşmiştir.

Feldspat ihracatımızda İtalya 82,88 milyon USD ile (%16,38 azalış) ilk sırada yer alırken, bu ülkenin ardından 78,93 milyon USD ile (%34,82 azalış) İspanya, 21,9 milyon USD ile (%12,24 azalış) Rusya Federasyonu, bu ülkeleri sırasıyla Mısır, İsrail, Polonya takip etmektedir.

Grafik 13: Son 5 Feldspat İhracatımız (1.000 USD)

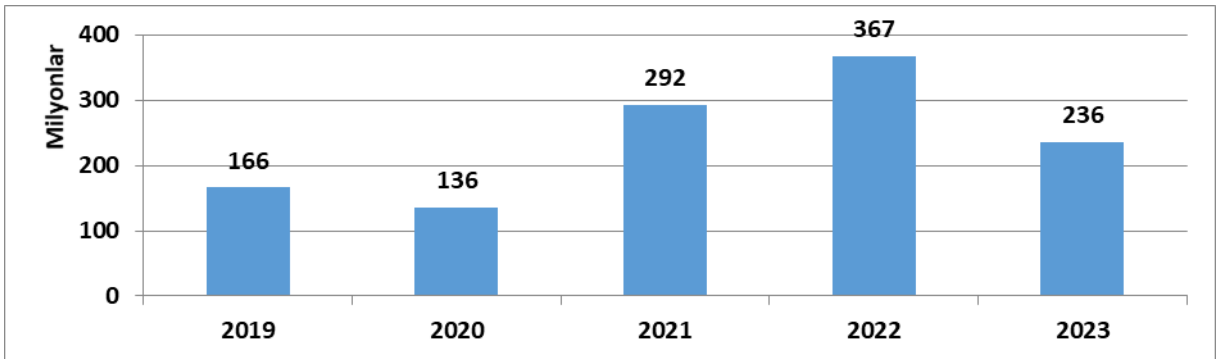
Kaynak: İMMİB

FERROKROM

2023 yılında ferrokrom ihracatımız bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %17,59 ve değerinde %35,27 oranında azalış göstererek 81,15 bin ton karşılığı 236,39 milyon USD olarak gerçekleşmiştir.

Ferrokrom ihracatımızda Hollanda 51,02 milyon USD ile (%22,66 azalış) ilk sırada yer alırken, bu ülkenin ardından 45,79 milyon USD ile (%29,88 azalış) Amerika Birleşik Devletleri, 45,66 milyon USD ile (%23,09 azalış) Japonya, bu ülkeleri sırasıyla İtalya, Slovenya, Güney Kore Cumhuriyeti takip etmektedir.

Grafik 14: Son 5 Yıllık Ferrokrom İhracatımız (1.000 USD)

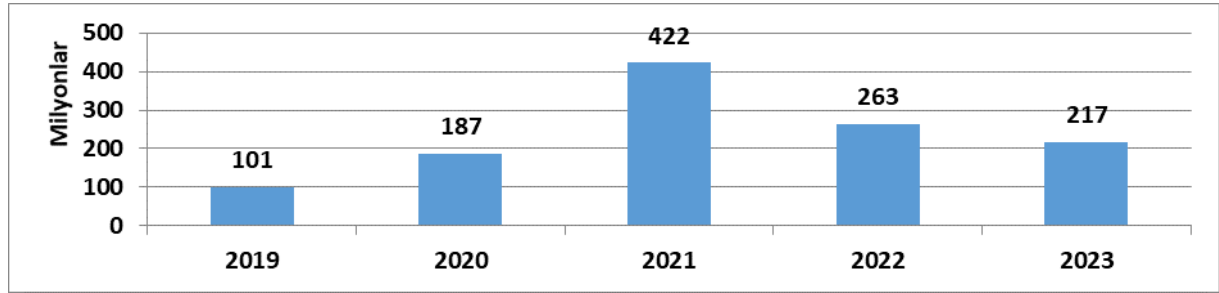
Kaynak: İMMİB

DEMİR CEVHERLERİ

2023 yılında demir cevherleri ihracatımız bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %14,19 ve değerinde %17,92 oranında azalış göstererek 2,36 milyon ton karşılığı 216,48 milyon USD olarak gerçekleşmiştir.

Demir Cevherleri ihracatımızda Çin Halk Cumhuriyeti 129,9 milyon USD ile (%44,17 artış) ilk sırada yer alırken, bu ülkenin ardından 38,87 milyon USD ile (%50,2 azalış) Romanya, 29,97 milyon USD ile (%35,2 azalış) Cezayir, bu ülkeleri sırasıyla Polonya, Vietnam, Fransa takip etmektedir.

Grafik 15: Son 5 Yıllık Demir Cevherleri İhracatımız (1.000 USD)

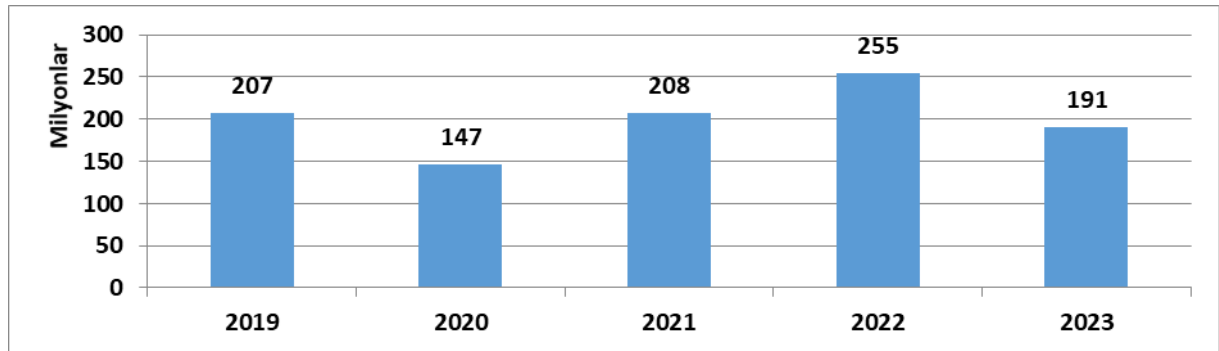
Kaynak: İMMİB

KURŞUN CEVHERLERİ

2023 yılında kurşun cevherleri ihracatımız bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %,48 artış gösterirken değerinde ise %,94 oranında azalış göstererek 131,19 bin ton karşılığı 190,85 milyon USD olarak gerçekleşmiştir.

Kurşun Cevherleri ihracatımızda Çin Halk Cumhuriyeti 163,9 milyon USD ile (%1,4 azalış) ilk sırada yer alırken, bu ülkenin ardından 11,4 milyon USD ile (%28 artış) Güney Kore Cumhuriyeti, 10 milyon USD ile (%211,6 artış) Belçika, bu ülkeleri sırasıyla Almanya, İran, Bulgaristan takip etmektedir.

Grafik 16: Son 5 Yıllık Kurşun Cevherleri İhracatımız (1.000 USD)

Kaynak: İMMİB